

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSA
1051 Budapest, Nádor u. 22.
1387 Budapest, Pf. 40. Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

**A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSÁNAK
ÁLLÁSFOGLALÁSA**
az Esztergom- Kertváros területén működő hulladéklerakó ügyében

Ügyszám: JNO-33- /2010.

I. A vizsgálat megindulása

1. A nevének elhallgatását kérő panaszos beadványa szerint Esztergom-Kertváros területén található egy hulladéklerakó, mely a település kommunális hulladékát fogadta éveken keresztül. Annak ellenére, hogy a lerakó műszaki védelemmel nincs ellátva, jelenleg is üzemel. A beadvány szerint a lerakó engedély nélkül működött és működik, ennek ellenére a felügyelőség és a település önkormányzata nem tette meg a szükséges intézkedéseket.
2. A panaszos a beadványában felhívta a figyelmet arra, hogy a műszaki védelem nélküli lerakó működése a felszíni és a felszín alatti vizeket egyaránt veszélyezteti, védett terület közvetlen szomszédságában található, és körbe sincs kerítve. A panaszos kérte a lerakó működési körülményeinek vizsgálatát és a szükséges intézkedések megtételét annak érdekében, hogy a lerakó ne jelentsen veszélyt a környezet számára.

II. A hatáskör megalapozása

3. Az Alkotmány 18. §, illetve 70/D. § (2) bekezdései szerint a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez, és a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot – többek között – az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.
4. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) 27/B. § (1) bekezdése szerint a jövő nemzedékek országgyűlési biztosának feladata a környezet és a természet állapotának fenntarthatóságát és javítását biztosító jogszabályi rendelkezések érvényesülésének figyelemmel kísérése, értékelése és ellenőrzése. Feladata továbbá a mindezekkel kapcsolatban tudomására jutott visszasságok kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.
5. A panaszos beadványa alapján felmerült annak a lehetősége, hogy jogellenesen működő lerakóval kapcsolatban a hatóság nem tette meg a szükséges intézkedéseket, a műszaki védelem nélküli lerakó bezárásáról nem gondoskodott, ezért a vizsgálatot megindítottuk. A beadvány vizsgálata érdekében tájékoztatást kértünk az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől (a továbbiakban: Felügyelőség) és Esztergom Város Polgármesterétől (a továbbiakban: Polgármester).

III. Tényállás

6. A települési szilárd hulladék kezelésére vonatkozó közszolgáltatást Esztergom Város területén az Eszköz Esztergomi Köztisztasági Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Eszköz Kft.) végzi. A települési hulladékot az Eszköz Kft. az Esztergom-Kertváros területén működő, a panaszban is említett, Kesztlöci úti hulladéklerakóra szállította. A lerakó nem veszélyes hulladék-lerakóként, illetve inert hulladéklerakóként üzemelt. A lerakón az inert hulladékot előkezeltek, a nem veszélyes hulladékot lerakással ártalmatlanították.

7. Mivel a lerakó az aljzatra és az oldalszigetelésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak nem felelt meg, így annak működését a Felügyelőség 2009. július 16-ig engedélyezte¹. Ezen időpont óta a települési szilárd hulladékot az Eszköz Kft. és a Saubermacher-Bicske Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. között fennálló, 2009. június 30-án megkötött beszállítói szerződés szerint Bicskére, a regionális lerakóra szállítják. A Felügyelőség erre vonatkozóan tájékoztatást is kért Esztergom Város Jegyzőjétől, még a lerakó bezárását megelőzően.

8. Az önkormányzat a Kesztlöci úti lerakó rekultivációját, illetve egy részén inert hulladék lerakó kialakítását tervezi. A rekultiváció finanszírozására pályázati forrásokat vesznek igénybe. A Felügyelőség a hulladéklerakási tevékenység felhagyására vonatkozóan H-165-7/2009. számon engedélyt adott, egyben a rekultivációt 2013. július 30-ig engedélyezte. A telephelyen a lerakás megszűnt, de a szelektíven gyűjtött, illetve települési szilárd hulladék beszállítására még sor került. Azok mérlegelés és dokumentálás után kerültek a bicskei lerakóra, illetve az átvevőhöz.

9. A Felügyelőség tájékoztatása szerint a lerakó működését évente egyszer ellenőrizték. Az ellenőrzések során tapasztaltak hiányosságokat, így bírságok kiszabására, illetve kötelezések kiadására is sor került.² A lerakó bezárását követően is tartottak ellenőrzést a területen, amely során megállapították, hogy az Eszköz Kft. inert hulladékot tárol engedély nélkül a lerakón, így a Felügyelőség ennek abbahagyására szólította fel az Eszköz Kft.-t. Mivel ezen felszólításnak az Eszköz Kft. nem tett teljes mértékben eleget, így bírságot, illetve kötelezési eljárás indult vele szemben.

10. A lerakó működésével kapcsolatban kétszer érkezett bejelentés, amelyek a lerakó szigetelésének nem megfelelőségére hivatkoztak. A rendelkezésre álló monitoring adatok szennyezést nem mutattak.

11. A Polgármester tájékoztatása szerint nem volt tudomásuk arról, hogy a területen illegális hulladék-elhelyezés történik. Álláspontja szerint az illetéktelen bejutás lehetősége nem valószínűsíthető, mivel a lerakó megközelítőleg 80 %-ban körbe van kerítve. A lerakó egyik részét a terepviszonyok miatt nem kerítették körbe, azon az oldalon 15 méter magas gát akadályozza a bejutást. A lerakón napközben portaszolgálat, este és éjjel őrszolgálat működik.

¹ A lerakó az Eszköz Kft. részére kiadott, nem veszélyes hulladéklerakó üzemeltetésére vonatkozó, H-10625-8/2004. számú határozattal kiegészített, H-3736-13/2008. számú és H-3736-16/08. határozatokkal módosított, H-10625-6/2004. számú környezethasználati és környezetvédelmi működési engedély alapján működött.

² H-4324-2/2008. számú bírság, illetve kötelezés a veszélyes hulladékok kezelőnek történő átadására, ezen határozat végrehajtását elrendelő és eljárási bírságot kiszabó H-2743-4/2009. számú végzés, H-6745-2/2008. számú vízvédelmi bírság, a felszín alatti vizekkel kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség nem teljesítése miatt, H-4175-2/2009. számú bírság az egységes környezethasználati engedélyben foglaltak megsértése miatt

IV. Jogi elemzés

12. A hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 19. § (4) bekezdése szerint azt a hulladéklerakót, amely nem felelt meg a rendeletben előírtaknak, 2009. július 16-ig be kellett zárni.

13. A hulladéklerakó létesítésének és üzemeltetésének követelményeit a Rendelet 1. számú melléklet tartalmazza. Ez a melléklet rögzíti többek között a szigetelésre, csurgalékvíz, illetve csapadékvíz elvezetésre vonatkozó követelményeket, és a lerakó őrzésére vonatkozó szabályokat. Amennyiben egy lerakó ezen követelményeket nem teljesítette, úgy a rendeletben megszabott határidő lejártát követően jogszerűen nem működhetett tovább. A hulladéklerakó bezárását vagy az üzemeltető jelentette be a felügyelőség felé, vagy pedig a felügyelőség adott ki kötelezést a jogellenesen működő hulladéklerakó bezárására. A bezárást követően a lerakó rekultivációjára, illetve utógondozására kerül sor.

14. Mivel a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.) 21. § (1) bekezdés szerint a települési önkormányzat kötelezően ellátandó közszolgáltatásként az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatást szervez, és tart fenn, és ezen közszolgáltatásnak része a települési hulladék ártalmatlanítását szolgáló létesítmény létesítése és működtetése is, így azoknak az önkormányzatoknak, melyeknek a területén a lerakókat a fenti rendelkezések miatt be kellett zárni, más módon kellett biztosítaniuk a hulladék ártalmatlanítását.

15. A jogszabályi előírások biztosítják, hogy megfelelő hatósági fellépés mellett a megfelelő műszaki védelem nélküli lerakók a továbbiakban ne működhessenek, és a bezárt lerakók rekultivációja megvalósuljon.

V. Összefoglalás

16. Az iratok alapján a fenti folyamat ment végbe az Esztergom-Kertvárosi lerakó esetében is. A települési hulladék lerakással történő ártalmatlanítása a lerakón megszűnt, a bezárást követően a hatóság ellenőrzést tartott, a rekultiváció engedély alapján zajlik, a környezetre gyakorolt hatásokat monitorozzák. A panaszban foglaltakat a Felügyelőség és a Polgármester által adott tájékoztatás és a rendelkezésemre bocsátott iratok nem támasztották alá.

17. A jelenleg rendelkezésemre álló adatok alapján a hatóság részéről mulasztást nem tapasztaltam, visszásságot nem állapítok meg, a vizsgálatot intézkedés kezdeményezése nélkül lezárom.

Budapest, 2011. május 18.

dr. Fülöp Sándor
A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa